

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΕΟΥΛ

**Η Κορεατική Οικονομία και οι Ελληνικές εξαγωγές την εποχή του κορονοϊού
(Α΄ Εξάμηνο 2020)**

Τόσο σε ότι αφορά το επιδημιολογικό όσο και το οικονομικό σκέλος, θα λέγαμε ότι η Νότιος Κορέα αποτελεί έναν ιδιόμορφο μικρόκοσμο σε σχέση με τα διεθνώς τεκταινόμενα, και ιδίως την κατάσταση στις Η.Π.Α. και την Ε.Ε..

Η χώρα δεν βρίσκεται βέβαια σε κάποιο είδος οικονομικού “απυρόβλητου”, παρότι επέτυχε να ελέγξει την διασπορά του κορονοϊού SARS-CoV-2 χωρίς καν να καταφύγει σε καραντίνα, απαγόρευση των μετακινήσεων και κλείσιμο της αγοράς αλλά χάρη σε ένα εκτεταμένο πρόγραμμα εξέτασης του πληθυσμού, απομόνωση των επιβεβαιωμένων κρουσμάτων και εξονυχιστική ιγνηλάτηση των επαφών τους με την βοήθεια της τεχνολογίας.

Παρότι η εικόνα της αγοράς και οι οικονομικές προβλέψεις για το ορατό μέλλον είναι σαφώς πιο ευοίωνες από την μεγάλη πλειοψηφία των κρατών (και μάλιστα των αναπτυγμένων), θα πρέπει να σημειωθεί ότι:

- Η αβεβαιότητα για την εγχώρια και διεθνή εξέλιξη της πανδημίας, σε συνδυασμό με την ακραία απορρύθμιση της αγοράς πετρελαίου έχουν επηρεάσει ισχυρά τον δείκτη επιχειρηματικής –αλλά και καταναλωτικής- εμπιστοσύνης. Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης (Consumer Sentiment Index – CSI) έπεσε τον Μάρτιο κατά 18,5 μονάδες, στις 78,4 και ο δείκτης επιχειρηματικής εμπιστοσύνης (Business Sentiment Index – BSI) σημείωσε κατά τον Απρίλιο μείωση κατά 15 μονάδες, περιοριζόμενος στις 54. Ο κύκλος εργασιών της λιανικής πώλησης σημείωσε τον Φεβρουάριο πτώση 6% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019 ενώ οι παραγωγικές επενδύσεις συρρικνώθηκαν κατά 4,8%.
- Καθώς η πορεία της Νοτιοκορεατικής οικονομίας παρουσιάζει υψηλότατο βαθμό εξάρτησης από το εξωτερικό εμπόριο, η δραστικά περιορισμένη διεθνής ζήτηση προκάλεσε μείωση της αξίας των εξαγωγών κατά 0,5% τον Μάρτιο (σε σχέση με το *Embassy of Greece in Seoul – Office for Economic & Commercial Affairs*
27th Fl. Hanwha Bldg., 86 Cheonggyecheon-ro, Jung-gu, Seoul 04541, Republic of Korea

αντίστοιχο μήνα παρελθόντος έτους) και 26,9% κατά τον μήνα Απρίλιο. Οι εξαγωγές ανταλλακτικών αυτοκινήτων μειώθηκαν κατά 49,8%, του υλικού ασύρματων επικοινωνιών κατά 30,7%, των αυτοκινήτων κατά 28,5% και των ψηφιακών μνημών (memory chips) κατά 14,9%.

- Το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον αρχίζει πλέον να ασκεί ισχυρή πίεση, ιδιαίτερα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, στους αυτοαπασχολούμενους και στα νοικοκυριά με χαμηλότερα εισοδήματα. Στην αγορά εργασίας, ο αριθμός των απασχολούμενων κατά το μήνα Μάρτιο μειώθηκε κατά 195.000 σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019, εξέλιξη που σηματοδοτεί την μεγαλύτερη αύξηση της ανεργίας στην χώρα μετά την διεθνή χρηματοοικονομική κρίση του 2008-2009.
- Κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους, το ΑΕΠ σημείωσε πτώση 1,4% ενώ η εκτίμηση του ΔΝΤ (World Economic Outlook, April 2020) για το σύνολο του έτους είναι ύφεση της τάξης του 1,2%, η οποία βέβαια είναι πολύ ευνοϊκότερη από εκείνη της Ιαπωνίας (-5,4%), των Η.Π.Α. (-5,9%) και της Ε.Ε. (-7,5%). Σύμφωνα δε με τα πρόσφατα στοιχεία ΟΟΣΑ για τη Ν. Κορέα, οποίων η ύφεση το 2020 θα κινηθεί στο 1,2%, ενώ για το 2021 προβλέπεται ανάπτυξη της τάξης του 3,1% (η κυβέρνηση προβλέπει αύξηση 3,6%). Ως κυριότεροι παράγοντες για την συγκριτικά ευοίωνη αυτή εκτίμηση αναφέρονται η επιτυχία της χώρας να επιπεδοποιήσει εγκαίρως την μολυσματική καμπύλη (curve flattening), με αποτέλεσμα να αποφύγει ακραίες ρήξεις της βιομηχανικής της παραγωγής. Ακόμη και έτσι, η βιομηχανική παραγωγή σημείωσε τον Φεβρουάριο κάμψη 4,1% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του παρελθόντος έτους, ενώ ο τομέας των υπηρεσιών συρρικνώθηκε αντίστοιχα κατά 3,5%.

Λόγω της συνεχιζόμενης αβεβαιότητας ως προς την εξέλιξη της πανδημίας σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο, η κυβέρνηση της χώρας δεν έχει προς το παρόν ανακοινώσει ένα σαφές σχέδιο οδικού χάρτη για την τελική έξοδο από τον φαύλο οικονομικό κύκλο που έχει απρόσμενα προκύψει..

Σε κάθε περίπτωση, η Κεντρική Τράπεζα της Κορέας έχει προβεί σε μέτρα σαφούς χαλάρωσης της νομισματικής της πολιτικής (μείωση επιτοκίου αναφοράς από 1,25% σε 0,75%), με στόχο την ενίσχυση της ρευστότητας της αγοράς, καθώς και συγκράτησης της αξίας του εθνικού νομίσματος δια της χρήσης των συναλλαγματικών της αποθεματικών. Για τον ίδιο λόγο υλοποίησε και ανταλλαγή συναλλάγματος (currency swap) ύψους 60 δις δολαρίων με τις Η.Π.Α.

Από την πλευρά της, η κυβέρνηση της Νοτίου Κορέας, κάνοντας χρήση των δικών της υψηλών αποθεματικών, που δημιουργήθηκαν από σειρά ετών με συμπαγή δημοσιονομικά πλεονάσματα, έχει προβεί, μέσω αλληπάλληλων τροποποιήσεων του προϋπολογισμού, στην έγκριση κλιμακούμενων πακέτων στήριξης της εθνικής οικονομίας καθώς και ενίσχυσης και προστασίας της παραγωγικής της σπονδυλικής στήλης. Τα πακέτα αυτά συνίστατο σε:

1. Ενίσχυση 24,9 δις \$ Η.Π.Α. στις 19 Μαρτίου για την τόνωση της πραγματικής οικονομίας,
2. Χρηματοδότηση 77,8 δις \$ Η.Π.Α. στις 24 Μαρτίου για την εξασφάλιση χρηματοοικονομικής σταθερότητας,
3. Εκταμίευση 15,6 δις \$ Η.Π.Α. στις 30 Μαρτίου και επιπλέον 6,2 δις \$ Η.Π.Α. στις 8 Απριλίου για διάφορα συμπληρωματικά μέτρα.
4. Συμπληρωματικό προϋπολογισμό Ιουνίου ύψους 29,4 δις \$ Η.Π.Α., οι πόροι του οποίου θα κατευθυνθούν σε μέτρα φορολογικών ελαφρύνσεων (32,3% του οικονομικού πακέτου), προσέλκυση αλλοδαπών επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας, ενίσχυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων και τόνωση της ζήτησης των νοικοκυριών (32%), έκτακτες γραμμές χρηματοδότησης και στήριξη της χρηματιστηριακής αξίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (14,2%), καθώς και ενίσχυση του κοινωνικού δικτύου προστασίας και στήριξη της απασχόλησης (26,6%).

Τέλος, μετά την συγκρουσιακή κατάσταση με την Ιαπωνία το καλοκαίρι του 2019 και τα εκατέρωθεν εμπορικά αντίμετρα που δημιούργησαν σοβαρά ζητήματα στην Κορεατική βιομηχανία ημιαγωγών και οθονών υψηλής τεχνολογίας, η κρίση του COVID-19 έφερε με ακόμη εντονότερο τρόπο στην επιφάνεια την ισχυρή διασύνδεση και εξάρτηση της οικονομίας της Κορέας από την αντίστοιχη της Κίνας, ιδίως σε ότι αφορά στην αλυσίδα προμηθειών ενδιάμεσων δευτερογενών εισροών (με εξέχον παράδειγμα την αυτοκινητοβιομηχανία). Παρότι δεν έχουν ακόμη ανακοινωθεί τα σχεδιαζόμενα μέτρα και η μονεταριστική τους εξειδίκευση, είναι βέβαιο ότι η Νότιος Κορέα επεξεργάζεται εκτεταμένα σχέδια επέκτασης και διαφοροποίησης του διεθνούς δικτύου προμηθευτών της, καθώς και εγχώριας ανάπτυξης βιομηχανικής παραγωγής των πλέον κρίσιμων και στρατηγικών ενδιάμεσων εισροών.

Με βάση τα πλέον πρόσφατα επίσημα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Νοτίου Κορέας, η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς τη χώρα της Άπω Ανατολής κατά το χρονικό διάστημα Ιανουάριος – Απρίλιος 2020 σημείωσε μεγάλη άνοδο της τάξης του 78,5%, σε σχέση

με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του παρελθόντος έτους (από 167,6 σε 299 εκατομμύρια δολ. Η.Π.Α.).

Παρότι το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης αυτής αποδίδεται στον διπλασιασμό των εξαγωγών **ελαφρών ορυκτελαίων**, τα περισσότερα από τα σημαντικότερα εξαγωγίμα προϊόντα μας παρουσίασαν επίσης αυξητική τάση. Ενδεικτικά αναφέρουμε, κατά σειρά σπουδαιότητας:

- Οι εξαγωγές **φαρμάκων** (Δασμολογική Κλάση 300490) **αυξήθηκαν κατά 24%**, από 17,8 σε 22,1 εκ. δολ. Η.Π.Α.,
- Οι εξαγωγές **κονσερβών ροδακίνου** (Δ.Κ. 200870) **σχεδόν διπλασιάστηκαν**, από 1,4 σε 2,7 εκ. δολ. Η.Π.Α.,
- Οι εξαγωγές **μαρμάρων** (Δ.Κ. 680221 & 680291) **υπερδιπλασιάστηκαν**, από 0,9 σε 2 εκ. δολ. Η.Π.Α.,
- Οι εξαγωγές **Μαστίγας Χίου** (Δ.Κ. 130190) **αυξήθηκαν κατά 53,5%**, από 0,95 σε 1,46 εκ. δολ. Η.Π.Α.,
- Οι εξαγωγές **καπνού** (Δ.Κ. 240110) **αυξήθηκαν κατά 79,6%**, από 452 σε 812 χιλ. δολ. Η.Π.Α.,
- Οι εξαγωγές **γιαουρτιού** (Δ.Κ. 040310) **υπερδιπλασιάστηκαν**, από 65 σε 142 χιλ. δολ. Η.Π.Α.,
- Οι εξαγωγές **καβουριών** (Δ.Κ. 030610) **σημείωσαν κατακόρυφη άνοδο**, από 53 σε 134 χιλ. δολ. Η.Π.Α.,
- Οι εξαγωγές **τυριού** (Δ.Κ. 040690, κυρίως φέτα) **αυξήθηκαν κατά 28,9%**, από 85 σε 109 χιλ. δολ. Η.Π.Α.,
- Οι εξαγωγές **σε επιτραπέζιες ελιές** (Δ.Κ. 200570) **αυξήθηκαν κατά 35,2%**, από 59 σε 80 χιλ. δολ. Η.Π.Α..

Στον αντίποδα, κάμψη σημείωσαν οι εξαγωγές μας σε **αλουμίνια** (Δ.Κ. 7606, -76,5%), **ελαιόλαδο** (Δ.Κ. 150910, -42%) και **γούνινα παλτά** (Δ.Κ. 4303, -43,5%).

Από εκτεταμένες συζητήσεις με Έλληνες εξαγωγείς, Κορεάτες εισαγωγείς και ευρύτερη παρατήρηση της εδώ αγοράς, σημειώνουμε τα κατωτέρω:

1. Η μεγάλη αύξηση των εξαγωγών κονσέρβας ροδακίνου αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην επιτυχία της επιχειρηματικής αποστολής τροφίμων που διοργανώθηκε από την Ελληνική Πρεσβεία στις 18 Νοεμβρίου 2019.

2. Η κατασκευαστική δραστηριότητα στην Κορέα δεν παρουσίασε κάμψη άξια λόγου εν μέσω πανδημίας.

3. Σε ότι αφορά τα καταναλωτικά αγαθά, οι οδηγίες τήρησης κοινωνικών αποστάσεων σε συνδυασμό με το ήδη, προ κορονοϊού, ιδιαίτερα ισχυρό δίκτυο ηλεκτρονικού εμπορίου, σε πολλές περιπτώσεις τόνωσαν (ελλείπει άλλων διεξόδων) τον καταναλωτισμό του Κορεατικού κοινού και, κατά προέκταση, τις πωλήσεις ελληνικών προϊόντων και τον κύκλο εργασιών των εισαγωγέων τους.

4. Σύμφωνα με τους Κορεάτες εισαγωγείς, θετικό ρόλο είχε επίσης το άπαξ διατεθέν πακέτο οικονομικής ενίσχυσης των νοικοκυριών και, συνεπώς, της κατανάλωσης από την κυβέρνηση της χώρας.

5. Αντίθετα επλήγησαν οι πωλήσεις προϊόντων που είτε είναι ασύμβατα με το μοντέλο διάθεσης μέσω ηλεκτρονικού εμπορίου (γούνινα παλάτα) είτε δεν επιτρέπεται καν να διατεθούν μέσω αυτού (αλκοολούχα). Χαρακτηριστικά, ενώ οι εξαγωγές ελληνικού **κρασιού** αυξήθηκαν κατά το πρώτο δίμηνο τρέχοντος έτους κατά 50%, στην συνέχεια, λόγω έξαρσης της COVID-19 περιορίστηκαν σημαντικά κατά το δεύτερο δίμηνο, με αποτέλεσμα να κλείσει το πρώτο τετράμηνο στα επίπεδα περίπου του αντίστοιχου διαστήματος του περασμένου έτους.

6. Η έλλειψη απευθείας αεροπορικής σύνδεσης Ελλάδας – Νοτίου Κορέας, η κατά ισχυρή προτεραιότητα χρήση του χώρου (cargo) των εμπορευματικών αεροπορικών μεταφορών για υγειονομικό υλικό και η μειωμένη συχνότητα άφιξης φορτίων δια θαλάσσης προκάλεσαν αφενός καθυστερήσεις στην προμήθεια της αγοράς με ελληνικά προϊόντα και, αφετέρου, διπλασιασμό του μεταφορικού κόστους για τις θαλάσσιες και εξαπλασιασμό του για τις εναέριες μεταφορές. Κατά συνέπεια, παρά τον αυξημένο κύκλο εργασιών, οι περισσότεροι εισαγωγείς σημείωσαν σοβαρή μείωση των περιθωρίων κέρδους.

Ο Προϊστάμενος

Κωνσταντίνος Δίκaros, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄

*Embassy of Greece in Seoul – Office for Economic & Commercial Affairs
27th Fl. Hanwha Bldg., 86 Cheonggyecheon-ro, Jung-gu, Seoul 04541, Republic of Korea*